

LBRIS

We know
books

Narcis Dorin Ion

**REGII ROMÂNIEI
LA VÂNĂTOARE**



EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2026

CUPRINS

Regele Carol I.....	11
Regele Ferdinand I.....	37
Regele Carol al II-lea.....	97
Regele Mihai I.....	235
Bibliografie generală.....	385
Album cinegetic regal.....	391

REGELE CAROL I

Născut în Germania și crescut în atmosfera castelului părintesc de la Sigmaringen, principele Carol, cel devenit primul nostru rege, va păstra tradiția aristocraților epocii moderne, practicând vânătoria atât în țara natală, cât mai ales în cea de adopție, ale cărei destine le va conduce timp de aproape o jumătate de secol (1866-1914).

Încă din 1866, anul sosirii sale în România, domnitorul a făcut parte din Asociația Vânătorilor „București” („Schützen Gesellschaft «Bucharest»”), al cărei album fotografic se păstrează în colecțiile Bibliotecii Academiei Române¹. Între membrii asociației regăsim vânători aparținând boierimii (Alexandru Emanuel Florescu, Costin Vârnăv, Nicolae Poenaru, George Polizo, George Perticari, Alexandru Schina, Radu D. Rosetti, Ioan Cornescu, George Teodor Ghica, Carl Ghika, Barbu Bellio, colonel Th. Casimir, George Lahovari, Nicolae D. Racovitză, colonel Constantin Coțescu), marilor proprietari funciari sau mediului antreprenorial al epocii – oameni de afaceri, industriași, negustori, români, germani, francezi, evrei sau greci, toți locuitori ai Bucureștiului: Nicolae H. Anghel, D.E. Lazăr, Wilhelm Gagel, Franz Duschek, Carl Siebrecht, Johann Schreiber, Hermann Gaster, Hermann Jacobson, Johann Schönvetter, Iosif Benisch, Isidor Ascher, Jacques Herdan, Alois Müller, Israel Manoach, Max Tonolla, Iosif Pernet, Benno von Seuter, Eustachius Zellepis, Ioan Pappadopoulos, Alexandre Duperrex, Edouard Cony, Anton Tapponnier, Hermann Berg, Edgar von Herz, Adolf von Herz, Gustav Rietz și mulți, mulți alții. Portretele lor, unele în costum de vânătoare – realizate de mari fotografi ai epocii: Franz Duschek, Carol Popp de Szathmári, Friedrich Schiller, W. Wollenteit sau K.F. Zipser –, se regăsesc în acest prețios album. Albumul Asociației Vânătorilor din București este valoros și prin faptul că, pe verso-ul paginii de gardă, prezintă fișa originală conținând punctajul pe care principele Carol – „Fürst Carl I” – l-a obținut la „sărbătoarea vânătorii” („schützenfest”) din 1866, fiecare lovitură („schuss”) având punctajul propriu. Astfel, din cele 18 „trageri” inventariate, domnitorul a obținut un total de 125 de puncte, punctajul său situându-se între 5 și 9².

¹ Biblioteca Academiei Române, Cabinetul de Stampe și Fotografii, cota AF II 645. Mulțumiri speciale doamnei drd. Alina Monica Popescu, pentru semnalarea acestui album fotografic al vânătorilor din București.

² Biblioteca Academiei Române, Cabinetul de Stampe și Fotografii, Albumul AF II 645, verso-ul paginii de gardă.

Cum în vremea regelui Carol I protocolul la Curtea regală trebuia respectat în cele mai mici detalii – și stau mărturie a acestei rigori cele două lucrări ale generalului Theodor Văcărescu, mareșal al Curții regale, apărute în 1876 și 1882: *Ceremonialul Curței Domnesci a României* și *Ceremonialul Curței Regale a României* –, nici vânătorile nu au scăpat nesupuse unui regulament pe care trebuiau să îl respecte cei invitați. Astfel, invitația de participare la vânătorile regale – în care era specificat locul vânătorii, data și ora plecării din București, precum și, uneori, ținuta (costum de călătorie sau de vânătoare) – era trimisă din timp celor aleși pentru a-l însoți pe rege: oameni politici, aristocrați, demnitari ai Curții, membri ai corpului diplomatic, care trebuiau să confirme sau nu participarea¹. Prin mareșalul Curții sau prin aghiotanții săi, regele desemna conducătorul vânătorii, precum și persoanele care trebuiau să stea lângă el².

Tot în timpul domniei regelui Carol I se înregistrează și apariția primei legi de vânătoare din România, în 1891, numită „Lege asupra poliției vânatului”, dezbătută în Parlament timp de cinci ani (proiectul fusese depus în 1886) și publicată în *Monitorul Oficial* nr. 170 din 2 noiembrie 1891, la începutul anului următor, în 28 ianuarie 1892, apărând și regulamentul ei de aplicare. Inspirată din legea franceză a vânătorii, adoptată încă din 3 mai 1844, legea română concentra în 25 de articole conținutul celei din Franța, dar nu adopta permisul de vânătoare, considerat „ca o inovație prea hazardată pentru starea de spirit și de lucruri de atunci”, după aprecierea unui reputat specialist în domeniu³. Legea din 1891 era importantă pentru că statua dreptul exclusiv al proprietarului de moșie de a exercita vânătoarea pe pământul său, recunoscând implicit și proprietatea vânatului. Articolul 2 preciza că nimeni nu are voie să vâneze pe proprietatea altuia fără consimțământul scris al proprietarului, iar prin articolul 7 se interzicea formal chiar a urmări pe teritoriu străin vânatul rănit⁴.

Legea asupra poliției vânatului a rămas în vigoare timp de 15 ani, în 28 martie 1906 apărând în *Monitorul Oficial* nr. 286 o nouă lege, cu același titlu, care copia aproape textual legea franceză și aducea câteva îmbunătățiri, printre care introducerea permisului de vânătoare, instituirea păzitorilor publici și privați pentru paza vânatului și impunerea unor dispoziții în favoarea ocrotirii vânatului: interzicerea vânătorii cu ogari, a vânătorii iepurelui cu copoiul pe zăpadă, a prinderii dropiilor pe timp de polei, reglementarea comerțului și traficului cu vânat⁵.

¹ Mădălina Nițelea, *Ceremonialul la curtea regelui Carol I de Hohenzollern (1866-1914)*, București, Muzeul Național Cotroceni, 2009, p. 72.

² *Ibidem*.

³ Gheorghe Nedici, *Istoria vânătoarei. Vânătoarea în România*, București, Editura Paideia, 2003, p. 136.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*, p. 139.

Încă din primii ani ai stabilirii în țară, *Memoriile regelui Carol I al României*. De un martor ocular înregistrează participarea principelui Carol la numeroase partide de vânătoare, unde fie era organizator direct, fie era invitat de către boierii români, mândri să aibă un asemenea oaspete pe moșiile lor. La 19 noiembrie/1 decembrie 1867, domnitorul Carol I al României participă „pe o vreme admirabilă” la o „vânătoare la Dunăre cu numeroși participatori invitați”¹. Din aceeași sursă biografică primară a regelui aflăm că „prințul Carol împușcă un lup și petrece noaptea cu însoțitorii săi într-un sat”, iar a doua zi „se aranjează o nouă goană”, în care „în total sunt împușcați cinci lupi, un porc sălbatic, mai multe vulpi și patruzeci de iepuri”, după care „seara, la șase”, urmează „întoarcerea la București”². În aceeași iarnă a anului 1867, în decembrie, principele Carol îi scrie tatălui său despre beneficiile vânătorii, dacă este făcută în mod consecvent: „Aici e iarnă foarte frumoasă: zăpadă și 10 grade R. sub zero, cu soare; mâine plec pe 2-3 zile la vânătoare. Zilele trec prea repede, de mâine de dimineață până seara târziu sunt neconținut ocupat; mi se impun acum vânători pentru fiecare săptămână, ca să fac mișcare”³.

Domnitorul Carol petrece zilele de după Crăciunul anului 1867 la moșia maiorului Mișa Anastasievici de la Clejani, în județul Giurgiu, situată „la o depărtare de 30 de km de București”. Proprietarul – „care a făcut mare avere din exportul de sare în Serbia”⁴ – reușise să aducă „adevărate îmbunătățiri pe marea sa moșie”, unde ridicase o reședință „aranjată cu deosebit confort”, în care Carol I va locui în perioada 26-29 decembrie 1867 (7-10 ianuarie 1868)⁵. Sejurul a fost plăcut pentru domnitor, fiind consemnat în *Memoriile* sale: „Zilele pe care le petrece aici prințul, într-o societate de vânători, în care se găsesc și consulii generali, formează pentru dânsul un moment de învioreare și de reculegere; deși nu e o compensație, totuși e o distracție binefăcătoare de care are nevoie, deoarece singurătatea îl apasă și îl întristează adeseori”⁶. Aceasta a fost o primă mărturie directă a domnitorului despre companionii săi de vânătoare în această zonă a țării.

Din fericire, s-a păstrat și o relatare oficială despre o altă vânătoare la Clejani, publicată în *Monitorul Oficial al României*, nr. 17, din 23 ianuarie/7 februarie 1869, pe care o redăm aici cu tot parfumul limbajului de epocă: „Înălțimea Sea Domnitorul a plecat Sâmbăta trecută, pe la orele 8 de dimineață (*sic!*), la moșia Clejani, al cărei proprietar, D. Mișa Anastasievici, o organizat uă (*sic!*) vânătoare în prejmele acestui domeniu.

¹ *Memoriile regelui Carol I al României. De un martor ocular*, vol. I. 1866-1869, ediție și prefață de Stelian Neagoe, București, Editura Scripta, 1992, p. 213.

² *Ibidem*.

³ *Ibidem*, p. 215.

⁴ *Ibidem*.

⁵ *Ibidem*, pp. 215-216.

⁶ *Ibidem*, p. 216.

Primirea făcută Înălțimei Sele și invitațiilor săi de către D. major Mișa Anastasievici în casele D-Sele, pavoasate pentru împregiurare, n-a fost numai din cele mai ospitaliere, ci adevărat splendidă. S-a admirat, cu această ocazie, uă dată mai mult admirabila exploatare a acestui domeniu, din care proprietarul a parvenit a face un adevătat institut model de agricultură. Vânătoarea a urmat Luni și Marți și a fost forte producătoare (*sic!*) în vânat; și mai bine de 60 epuri. Înălțimea Sea a espres mulțumirea Sea în termenii cei mai măgulitori pentru D. Mișa Anastasievici și s-a întors în Capitală, Marți sera (*sic!*), pe la orele 6¹. Doi ani mai târziu, în 8/20 februarie 1870, *Memoriile regelui Carol I. De un martor ocular înregistrează* faptul că „principele pleacă după amiază pentru două zile la vânătoare de lupi la Clejani”².

Deși în jurnalul său cotidian, regele Carol I este atât de parcimonios cu notațiile, cum vom vedea și în cazul vânătorilor la care lua parte, în corespondența cu tatăl său întâlnim, în data de 17/29 iunie 1872, o scrisoare în care acesta descrie, într-un amplu paragraf, o vânătoare de urși la Sinaia: „Acum opt zile, am fost la vânătoare de urși. Trei sute de hăitași, cu trâmbițe și tobe, al căror ecou era resfrânt (*sic!*) și de câte zece ori în văile împresurate de stânci, și vreo 30 vânători, care înconjurau cercul ce se întindea pe mai mulți kilometri, ne asigurară prada. Se organizează două goane, care ținură câte 2½-3 ceasuri fiecare. La orele 5, părăsii Sinaia și mă cățărai pe întâiul munte, «Furnica», unde am sosit la orele 7. Acolo, o ursoaică mare a sfâșiat, acum trei zile, mai multe oi, la o mică depărtare de ciobani, care o priveau îngroziți. Mă așezai acolo, în dosul unei stânci, cu privirea cufundată spre două mari prăpastii; se începu goana, în depărtare răsunau strigătele hăitașilor, care coborau în șir pe vârful stâncilor; deodată, cerul se întunecă și se dezlănțui o furtună îngrozitoare, că nu puteai vedea la zece pași. Fiindcă nu se arătase nimic după o așteptare de două ceasuri, ne adăpostim la o stâncă; după câteva minute, cerul se însenină și la picioarele noastre văzurăm întinzându-se frumoasa vale a Prahovei, luminată de soare.

Această schimbare a vremii încurajase pe Elisabeta să părăsească Poiana Țapului cu d-nele sale și dejunul, spre a veni să mă întâmpine, și după ce am așteptat trei ceasuri ursul în colibă, dejunul sosi la amiază și-i făcurăm onoarea laolaltă pe o pajiște verde; vânătorii, hăitașii, dorobanții cu caii lor se strânseseră împrejurul nostru, formând grupuri foarte pitorești; în fund se înălțau vârfulurile pleșuve ale stâncilor «Caraimanului», «Omul» etc., ca adevărați strigoii. La orele 2, ne scoborâm spre Poiana

¹ *Monitorul Oficial al României*, nr. 17 din 23 ianuarie (7 februarie) 1869, Partea Neoficială, p. 113, publicat în volumul *Casa Regală a României în cronicile „neoficiale” ale „Monitorului Oficial”*, 1866-1877. *Carol I*, vol. 3, coordonatori general-maior Corneliu Postu, comandor Iosif Bencze, colonel inginer Marius Marian Munteanu, București, Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2022, p. 435.

² *Memoriile regelui Carol I al României. De un martor ocular*, vol. II. 1869-1875, ediție și prefață de Stelian Neagoe, București, Editura Scripta, 1993, p. 80.

Tapului, sătuleț la intrarea «Văii Babei», locul de întâlnire al urșilor. Acolo mă despărții de Elisabeta și mă urcai pe «Valea Babei»; ajunserăm într-o adevărată pădure virgină. Ocupai iar o poziție de unde vederea se întindea peste două trecători. Cel mai faimos vânător de urși din ținut se afla alături de mine și mă încredință că fiara trebuie să vie negreșit în partea locului. Așteptai cu nerăbdare aproape trei ceasuri pe după un vechi trunchi de copac; strigătul hăitașilor se pierduse de mult, se mai auzeau încă în depărtare focuri de pușcă, o parte din hăitași își străbătuse drumul lor, și nimic în zare! Foarte plictisit, pusei arma jos, dar vânătorul meu de urși îmi șopti să mai am răbdare o jumătate de ceas. Îmi reluai pușca și de-abia trecură zece minute, când auzii un fâșâit, bolovanii se rostogoliră în prăpastie și se iviră doi pui de urs: unul după altul coborau spre văgăună, rădăcinile, uscăturile trosneau sub etichetele lor largi; distanța ce mă despărțea de ei nu era mare, și i-aș fi putut ajunge cu glonțul, dar crăcile și trunchiurile de copaci mă împiedicau să-i ochesc. Îmi părăsii deci poziția și coborâi o potecă, ca să capăt un câmp liber, dar marele vânător de urși și ajunsese în fundul văgăunii și doborî un urs de la întâiul foc; nici celălalt nu i-ar fi scăpat, dacă ar fi avut o pușcă cu două focuri. Atunci toată lumea fu ațâțată, așteptând ursoaica asupra căreia hăitașii și trăsuseră acolo sus; dar nu se știa dacă fusese rănită și dacă puii o precedaseră. Cercul hăitașilor și al vânătorilor se strângea neconținut, matadorul se așeză foarte aproape de mine și-mi atrase atenția asupra primejdiei în care se află cineva când se găsește în fața unei fiare furioase. Stăturăm o jumătate de ceas în așteptarea clipei hotărâtoare; spre marea noastră părere de rău, ursoaica nu se arată și vânătorii fură de părere că ea fusese, probabil, rănită și că se ascunsese în măracini, căci altfel s-ar fi arătat, negreșit.

La întoarcere mai avurăm încă ocaziunea de a vedea o altă scenă interesantă. De cealaltă parte a unei prăpăstii se adunaseră cel puțin 30 de vulturi (*sic!*) mari pe lângă un hoit, dar distanța întreaga mult pe a puștii; am împușcat în unul ce zbura deasupra mea, dar i-am nimerit numai una din penele sale, care a căzut la pământ. Împușcătura a speriat pe acești intereșanți locatari ai stâncilor de la prânzul lor, și se împrăștiară prin găurile stâncii, unde îi puturăm urmări cu ochiul liber încă mult timp. La Bușteni încălecai și la orele 7 eram la Sinaia; furăm primiți cu ovațiuni frenetice, căci se aflase, înainte de sosirea noastră, de rezultatul vânătoarei¹.

Este limpede că experiența i s-a părut memorabilă principelui Carol, trezindu-i amintiri din Alpi, când participa la vânători alături de tatăl său: „Această partidă de vânătoare îmi reamintește vie vânătoarea noastră de urși din Engandin”². Carol mai consemnează în scrisoarea către tatăl său întâlnirea cu un alt „vânător pasionat”, ducele Max de Württemberg, pe care îl cunoscuse în primăvară la Mehadia și care îi făcuse o vizită la

¹ *Ibidem*, pp. 239-240.

² *Ibidem*, p. 240.

Sinaia cu o zi înainte de marea vânătoare¹. Răspunzând fiului său, principele Karl Anton de Hohenzollern îi va scrie în 23 iulie/4 august 1872 că „povestirea cu vânătoarea de urși mi-a făcut o vie impresiune”, gândul purtându-l, de asemenea, la vânătoarea din Alpii elvețieni, evocată de domnitorul României: „A trebuit, asemenea, să mă gândesc fără voie la Engandin, unde se inaugurează anul acesta noua șosea turistică prin Ofenpass și Wormser Joch. De la toamnă vom putea merge cu trăsura, de astă dată de la Bregenz până la Bludenz [în Austria - n.n.], adică să ajungem într-o singură zi până în inima lui Montafons”².

Cabana pădurarului din Sinaia

Atras irezistibil de Sinaia – pe care o vizitase prima dată în 5 august 1866, fiind cazat la mănăstirea din localitate –, domnitorul Carol I va ridica aici „Cabana Pădurarului”, utilizată și ca pavilion de vânătoare, dorința sa fiind să construiască o reședință permanentă. „Plănuim și noi să ne clădim o vilă elvețiană lângă mănăstire, ca să avem un «sălaș» pentru lunile calde de vară. Aerul e aici totdeauna proaspăt și sănătos...” – îi scria domnitorul, în 19 august 1871, tatălui său, Karl Anton de Hohenzollern³. Încântat de peisajul montan al Bucegilor, domnitorul a decis construirea unei cabane din lemn pe Valea Peleşului, care să fie folosită temporar până la finalizarea lucrărilor la Castelul Peleş, proiectat inițial ca „micul nostru castel de munte”. Lucrările la cabana de vânătoare – numită, în corespondența perechii princiere Carol - Elisabeta, „Försterhaus” sau „Forsthaus” (cabana pădurarului) ori „Jagdhaus” (cabana de vânătoare) – au început înainte de punerea fundațiilor Castelului Peleş, la 10 august 1875⁴. Arhiva de planuri a Muzeului Național Peleş a păstrat o schiță în secțiune a fundațiilor, din zona corpului de bucătărie („Forsthaus Schnitt Wohnhaus Küchenttract”), datată 5 iunie 1875⁵.

Din actul de fundație al Castelului Peleş, datat 10 august 1875, aflăm că „dependințele castelului, proiectate totodată, cuprind economatul,

¹ *Ibidem*.

² *Ibidem*, p. 243.

³ *Memoriile regelui Carol I al României. De un martor ocular*, vol. II (1869-1875), ediție și prefață de Stelian Neagoe, București, Editura Scripta, 1993, p. 196.

⁴ Vezi, pe larg, istoria vechiului castel Foișor din Sinaia la Narcis Dorin Ion, *Castelul Foișor din Sinaia. De la „Cabana Pădurarului” la reședința regelui Carol al II-lea (1875-1932)*, în volumul *Profesorul Ioan Opris. O viață dedicată Patrimoniului Cultural Național. Omagiu la 80 de ani*, editori prof. univ. dr. Mircea Ciubotaru, dr. Aurica Ichim, dr. Alexandru Constantin Chituță, București, Dar Development Publishing, 2022, pp. 123-150; am preluat aici o serie de date din studiul citat mai sus.

⁵ Muzeul Național Peleş. Arhiva de planuri. Nepaginat.

pavilionul de vânătoare sau casa pădurei, grajdurile, fântânile cu țevăria de apă și parcul”¹. Așadar, planurile primei case de vânătoare de la Sinaia au fost realizate de arhitectul Wilhelm von Doderer (1825-1900) și puse în operă de urmașul său, arhitectul Johannes Schultze von Straßnitzky (1844-1926). Mergând pe șantier în 18 iulie 1875, principesa Elisabeta a României îi scria soțului său, domnitorul Carol I, că „fundamentele castelului sunt deja pe jumătate gata, cabana e în așteptarea țiglelor, din care vreo 100.000 sunt bune, suficient de roșii și stabile. Cabana de vânătoare va fi o încântare!”². Léo Bachelin, bibliotecarul regelui, ne asigură – în lucrarea închinată Peleşului – că în anul 1875 „pavilionul de vânătoare era deja pus sub acoperiș”³. În toamna aceluiași an, la 2 noiembrie, Elisabeta îi scria lui Carol că „în lumina soarelui de azi-dimineață, munții au fost o splendoare”, imaginându-și „cât de frumos va fi să venim câteodată aici iarna și să locuim în casa atât de confortabilă, înviorând inima și spiritul la poalele munților uriași și, bineînțeles, înconjurați mereu de un grup de fete vesele”⁴.

Un an mai târziu, în 4 august 1876, vizitând șantierul de la Sinaia, Elisabeta îi scrie soțului său „cât de frumoasă este construcția. Grajdul este măreț, cabana un *bijou* [o bijuterie - n.n.]. Nu îmi imaginam că ar putea fi atât de fermecătoare. Am fost acolo cu cabrioleta trasă de căluții lui Seliger. Sunt de părere că merită pe deplin să investești banii în construcție dacă devine atât de frumoasă”⁵. A doua zi, viitoarea regină-poetă Carmen Sylva revine cu detalii despre Casa Pădurii: „Nu ai idee cât de fermecător arată cabana. Este de mii de ori mai frumoasă decât m-am așteptat, toate detaliile filigran de fine, totul plin de armonie atât afară, cât și înăuntru. Mă bucur tot mai mult să locuiesc acolo”⁶. Încântată de viitoarea locuință de la munte, Elisabeta îi prezintă lui Carol planul casei în care vor locui până la definitivarea construcției castelului Peleş: „Încăperea de sus cu balconul va fi dormitorul nostru, cămăruțele alăturate vor fi camerele noastre de toaletă, cea dinspre pădure sufrageria, iar cea din față salonul. Am putea locui câteva zile, astfel încât servitorii să vină doar dimineața ca să ne aranjeze camerele”⁷.

¹ Mihai Haret, *Castelul Peleş. Monografie istorică-geografică-turistică-pitorească-descriptivă a castelurilor regale din Sinaia cu împrejurimile lor*, București, „Cartea Românească” S.A, 1924, p. 22.

² „Cu iubire tandră, Elisabeta”. „Mereu al tău credincios, Carol”. *Correspondența perechii regale*. Volumul I. 1869-1888, ediție critică și comentată, note și traducere din germană de Silvia Irina Zimmermann și Romanița Constantinescu, transcrierea după manuscrisul în limba germană, stabilirea textului, studiu introductiv și indice de Silvia Irina Zimmermann, București, Editura Humanitas, 2020, p. 118.

³ Léo Bachelin, *Castel-Pelesch. Résidence d'été du roi Charles Ier de Roumanie à Sinaia. Notice descriptive et historique*, Paris, Firmin Didot & Cie, 1893, p. 30.

⁴ „Cu iubire tandră, Elisabeta”. „Mereu al tău credincios, Carol”. *Correspondența perechii regale*. Volumul I. 1869-1888, p. 122.

⁵ *Ibidem*, pp. 126-127.

⁶ *Ibidem*, p. 127.

⁷ *Ibidem*.

„Foișor Sinaia” a fost antetul tipărit sub care s-au întocmit planurile casei de vânatoare, supervizate olograf de sculptorul Curtii, Martin Stöhr¹. Parterul era dominat de camera de zi și de sufragerie, saloane mari care comunicau direct, la etaj ajungându-se printr-o scară nu tocmai generoasă². Tot la parter se aflau camerele de lucru ale domnitorului și soției sale, care aveau dimensiuni modeste și comunicau printr-un mic salonaș³. Dormitorul regal, aflat la etaj, era decorat cu lambriuri din lemn de frasin, în timp ce camera de toaletă avea pereții lambrisați cu lemn de brad⁴. Un șemineu monumental (înalt de 3 m. și lat de 1,78 m.) decora salonul principal al primului Foișor⁵. Numele de *Foișor* dat cabanei de vânatoare de la poalele Bucegilor apare pentru prima dată într-o scrisoare din 28 septembrie 1876 a principesei Elisabeta către soțul său⁶. Cu un alt prilej, în 30 septembrie 1876, din Sinaia – unde îi are invitați la micul-dejun pe doctorul Benjamin Young, cu soția, și pe Nicolae Moscu – Elisabeta îi scrie domnitorului Carol, reținut la București de treburile politice: „Cât de mult ai savura cabana ta de vânatoare, dacă ai fi aici, la lumina măreață a razelor de soare! Vino în curând! Poate îți facem o surpriză și îți ieșim în întâmpinare cu toții călare!”⁷.

În ziua de 8/20 ianuarie 1877, principele Carol îi scria tatălui său despre o partidă de vânatoare programată: „Săptămâna viitoare voi face o vânatoare de lupi și mistreți, care trebuie să dureze două zile. Voi petrece noaptea într-o mănăstire cu întreaga societate de vânatoare”⁸. Pe lângă plăcerea vânătorii, mica „distracție” princiară are și un scop curativ: „Am nevoie de aer curat; în ultimul timp am avut prea mult de lucru: chestiunile politicii externe și interne și pe lângă acestea ocupațiunile militare”⁹. O săptămână mai târziu, în 15/27 ianuarie 1877, aflăm din memoriile lui Carol I modul și locul de desfășurare a vânătorii: „Principele, împreună cu aproape patruzeci de oaspeți- invitați, a vânat două zile în pădurile dimprejurul frumoasei și marii mănăstiri Căldărușani, situată la trei ore depărtare de Capitală”¹⁰.

După terminarea Războiului de Independență, în 14/26 iunie 1878 principele Carol și principesa Elisabeta merg la Sinaia, unde – citim

¹ Muzeul Național Peleş. Arhiva de planuri. Nepaginat.

² *Ibidem*.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*. În plan, camerele sunt numerotate cu nr. 11 și 16.

⁵ *Ibidem*.

⁶ „Cu iubire tandră, Elisabeta”. „Mereu al tău credincios, Carol”. *Correspondența perechii regale*. Volumul I. 1869-1888, p. 130.

⁷ *Ibidem*, p. 132.

⁸ *Memoriile regelui Carol I al României. De un martor ocular*, vol. III. 1876-1877, ediție și prefață de Stelian Neagoe, București, Editura Machiavelli, 1994, p. 90.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Ibidem*, p. 92.

în *Memoriile Regelui Carol I* – „perechea princiară ia din nou locuință în modestele chilii ale mănăstirii, deoarece casa silvică de pe valea Peleşului, până la care se face imediat o preumblare, nu se poate încă locui. Construirea Castelului a încetat de mult; pe locul clădirii a crescut iarbă deasă”¹. O lună mai târziu, în 23 iulie/4 august, principele Carol îi scrie tatălui său că „m-am întors aici la Sinaia destul de obosit, însă minunatul aer de munte a contribuit repede la restaurarea mea și azi mă simt din nou întru totul întărit”². „Primim mereu vizite numeroase, care ne fac să simțim foarte mult lipsa unei instalații mai mari” – mărturisește domnitorul, arătându-i prințului Karl-Anton de Hohenzollern că „din nenorocire, cu clădirile stăm rău”, iar „casa din pădure și grajdurile sunt terminate, însă lasă mult de dorit”³.

La exact o săptămână, în 30 iulie/11 august 1878, aflăm stadiul lucrărilor la cabana de vânatoare dintr-o scrisoare pe care domnitorul Carol I i-o adresa sorei sale, Maria de Flandra: „Casa noastră de pădure este terminată și fermecătoare, este înconjurată de brazi enormi și așezată într-o sălbăticie, care a făcut-o să devină reședința preferată a Elisabetei”⁴. Un an mai târziu, construcția este finalizată, în 17/29 august 1879, domnitorul comunicându-i fratelui său, Leopold de Hohenzollern, că „a fost terminată Casa de vânatoare, cu toate acareturile ei, și toată lumea o admiră”⁵. A doua zi, 18/30 august 1879, reușita este consemnată cu mândrie în *Memoriile suveranului*: „Casa de vânatoare de la Sinaia e într-atâta gata, încât se începe amenajarea de grădini și a unei căderi de apă artificială”⁶. În aceeași zi, domnitorul Carol a oferit un dejun colonelului Catargiu, unchiul și adjutantul principelui Milan Obrenović al Serbiei, care venise „să aducă principelui Carol medalia «Bravurii și Independenței» sârbești, precum și ordine și medalii pentru ofițerii Regimentului 6 Infanterie al cărui proprietar e principele Milan”⁷.

Marea vânatoare de la Dumitrana

În general, domnitorul Carol I rezerva perioada de început a anului pentru vânatoarea din sezonul hibernal. Așa a făcut și în 1880, cu un an înainte de a deveni rege al României, anunțându-și tatăl, într-o scrisoare

¹ *Memoriile regelui Carol I al României. De un martor ocular*, vol. IV (1878-1881), ediție și indice de Stelian Neagoe, București, Editura Machiavelli, 1994, p. 131.

² *Ibidem*, p. 147.

³ *Ibidem*, pp. 147-148.

⁴ Sorin Cristescu, *Carol I. Corespondența personală (1878-1912)*, București, Editura Tritonic, 2005, p. 54.

⁵ *Scrisorile regelui Carol I din arhiva de la Sigmaringen. 1878-1905*, studiul introductiv, stabilirea textului, traducerea, adaptarea și notele Sorin Cristescu, București, Editura Paideia, 2010, p. 58.

⁶ *Memoriile regelui Carol I al României. De un martor ocular*, vol. IV (1878-1881), p. 271.

⁷ *Ibidem*,